

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 14 maja 2021 r.

Druk nr 396

**KOMISJA
USTAWODAWCZA**

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Ustawodawcza wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest pan senator Krzysztof Kwiatkowski.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Krzysztof Kwiatkowski

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 2 wyrazy „który nazwą lub datą odpowiada dniu ogłoszenia” zastępuje się wyrazami „który nazwą lub datą odpowiada dniowi ogłoszenia”;
- 2) w art. 15:
 - a) w ust. 1 i 4 wyrazy „Podstawą do ogłoszenia” zastępuje się wyrazami „Podstawą ogłoszenia”;
 - b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku dokonania zastrzeżenia, o którym mowa w art. 80 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), organ wydający dziennik urzędowy dokonuje anonimizacji orzeczenia zastępując imię i nazwisko skarżącego inicjałami.”;
- 3) w art. 23a w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „podstawą do ogłoszenia” zastępuje się wyrazami „podstawą ogłoszenia”.

Art. 2. W ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 80 otrzymuje brzmienie:

„Art. 80. Skarżący może zastrzec w skardze konstytucyjnej nieujawnianie jego danych osobowych w:

 - 1) orzeczeniu, uzasadnieniu i zdaniu odrębnym publikowanych w zbiorze, o którym mowa w art. 115 ust. 1;
 - 2) orzeczeniu ogłaszanym w dzienniku urzędowym.”;

- 2) w art. 113 wyraz „Orzeczenia” zastępuje się wyrazem „Orzeczenie”;
- 3) w art. 114:
 - a) w ust. 1 wyraz „Orzeczenia” zastępuje się wyrazem „Orzeczenie”,
 - b) w ust. 2 wyraz „orzeczeń” zastępuje się wyrazem „orzeczenia”,
 - c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Prezes Trybunału informuje organ wydający dziennik urzędowy o dokonaniu zastrzeżenia, o którym mowa w art. 80 pkt 2.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Celem ustawy jest – niezbędne dla zapewnienia spójności systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej – usunięcie uchybień w prawie, zasygnalizowanych przez Trybunał Konstytucyjny w rozstrzygnięciu sygnalizacyjnym z dnia 25 sierpnia 2020 r. (sygn. akt S 2/20), opublikowanym w OTK ZU A/2020 poz. 54, a także usunięcie błędów lub niespójności językowych w ustawach: z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (dalej: u.o.a.n.) oraz z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (dalej: u.o.t.p.TK).

U podstaw rozstrzygnięcia sygnalizacyjnego leży wyrok Trybunału Konstytucyjnego, dotyczący orzekania o niepełnosprawności, ogłoszony w Dzienniku Ustaw z podaniem imienia i nazwiska skarżącego (bez anonimizacji). W związku z tym, skarżący wniósł kolejną skargę konstytucyjną, której Trybunał Konstytucyjny odmówił – z przyczyn formalnych – nadania dalszego biegu.

2. Stan prawny

Obowiązkiem skarżącego (podmiotu wnoszącego skargę konstytucyjną) jest odniesienie naruszenia jego konstytucyjnych praw i wolności do zaistniałego stanu faktycznego, co powoduje konieczność dołączenia do skargi konstytucyjnej ostatecznych orzeczeń, z reguły zawierających informacje dotyczące jego sfery prywatnej, a niekiedy również dane wrażliwe. Materiały te są skrótowo opisywane w części historycznej uzasadnienia orzeczenia i – pozostając w aktach sprawy – podlegają odpowiedniej ochronie na mocy art. 73 i 74 u.o.t.p.TK oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego ogłasza się w dziennikach urzędowych (na zasadach i w trybie określonym w Konstytucji oraz w u.o.a.n. – art. 114 ust. 1 u.o.t.p.TK) oraz publikuje w zbiorze orzeczeń (art. 115 ust. 2 u.o.t.p.TK). Możliwość zastrzeżenia przez skarżącego nieujawniania jego danych osobowych została jednak przewidziana tylko w odniesieniu do jednej kategorii orzeczeń – zapadłych w toku wstępnej kontroli skarg

konstytucyjnych postanowień o odmowie nadania im dalszego biegu (art. 80 w związku z art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK), publikowanych jedynie w owym zbiorze.

Problem sprowadza się do ogłaszania w dziennikach urzędowych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego bez anonimizacji (z podaniem pełnych personaliów osoby fizycznej wnoszącej skargę konstytucyjną). W obecnym stanie prawnym niemożliwe jest ich ogłoszenie w dzienniku urzędowym w postaci zanonimizowanej. Podstawą ogłaszanego tekstu jest bowiem – zgodnie z art. 15 ust. 4 u.o.a.n. – poświadczony za zgodność z oryginałem odpis (w postaci papierowej oraz w formie dokumentu elektronicznego), a więc dokument wiernie odzwierciedlający treść oryginału orzeczenia (czyli zawierający pełne imię i nazwisko skarżącego). Trybunał Konstytucyjny nie może zanonimizować odpisu, a organ wydający dziennik urzędowy ma obowiązek ogłosić orzeczenie zgodnie z jego treścią.

Choć ustawodawca – wypełniając wolę ustrojodawcy – z zasady dąży do ochrony prywatności (art. 47 Konstytucji) i autonomii informacyjnej skarżących (art. 51 ust. 2 Konstytucji), przedstawiony wyżej stan prawny godzi w konstytucyjne prawo do prywatności. Ma to tym większe znaczenie, że – z uwagi na postępujący rozwój technologiczny, w tym łatwość pozyskiwania i wymiany informacji w Internecie – ustawodawca powinien uwzględnić, iż dane osobowe ujawnione w dzienniku urzędowym mogą być łatwo powiązane z informacjami pochodzącymi z innych źródeł.

3. Projektowany stan prawny

Wzgląd na spójność systemu prawnego przemawia za przyjęciem rozwiązań analogicznych do tych, przewidzianych dla publikacji orzeczeń zapadłych w toku wstępnej kontroli skarg konstytucyjnych.

Przewiduje się zatem, że skarżący będzie mógł zastrzec w skardze konstytucyjnej nieujawnianie jego danych osobowych nie tylko w postanowieniach wydawanych w toku wstępnej kontroli skarg, ale we wszystkich orzeczeniach publikowanych w zbiorze *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego*¹, ich uzasadnieniach i zdaniach odrębnych oraz w orzeczeniach ogłaszanych w dziennikach urzędowych (art. 2 pkt 1 projektu ustawy).

¹ Część publikowanych w zbiorze urzędowym wyroków w sprawach skarg konstytucyjnych była anonimizowana już od czasu zaistnienia tej instytucji w polskim systemie prawnym (początkowo podawane było imię i inicjał nazwiska, obecnie inicjały imienia i nazwiska), jednak nie było to konsekwentne i nie wynikało wprost z przepisów.

W takim wypadku, Prezes Trybunału Konstytucyjnego – zarządzając ogłoszenie orzeczenia – poinformuje o takim zastrzeżeniu organ wydający dziennik urzędowy (art. 2 pkt 3 lit. b projektu).

Obowiązek dokonania anonimizacji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego będzie spoczywał na organie ogłaszającym je w dzienniku urzędowym (art. 1 pkt 2 lit. b projektu; anonimizacja odpisu przez Trybunał Konstytucyjny jest wykluczona, ponieważ jest on poświadczany za całkowitą zgodność z oryginałem wobec czego musi zawierać pełne imię i nazwisko skarżącego).

Dodatkowo przewiduje się usunięcie błędów językowych w u.o.a.n., przez użycie prawidłowego celownika rzeczownika „dzień” (art. 1 pkt 1 projektu) oraz eliminację zbędnego i niepoprawnie użytego przyimka „do” w wyrażeniu „podstawa do ogłoszenia” (art. 1 pkt 2 lit. a i pkt 3 projektu), a także zmianę – w dwóch przepisach u.o.t.p.TK – liczby mnogiej rzeczownika „orzeczenie” na liczbę pojedynczą (art. 2 pkt 2 i pkt 3 lit. a projektu).

4. Skutki i wyniki konsultacji

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe oraz wyniki konsultacji zostaną przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji. Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi zostaną zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

<p>Tytuł projektu: <i>ustawa o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym</i></p> <p>Przedstawiciel wnioskodawcy: Senator Krzysztof Kwiatkowski</p> <p>Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Michał Pruszyński, główny ekspert, tel. 22 694 9557 Jakub Zabielski, główny legislator, tel. 22 694 9226 w zakresie OSR: Marian Fałek, główny ekspert, tel. 22 694 9082</p>	<p>Data sporządzenia: 12 maja 2021 r.</p> <p>Źródło: inicjatywa komisji</p> <p>Nr druku: 396</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego ogłasza się w dziennikach urzędowych na zasadach i w trybie określonych w Konstytucji, *ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych* oraz *ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przez Trybunałem Konstytucyjnym*. Jak wynika z regulacji zawartych w tych ustawach, podstawą ogłoszenia orzeczenia jest jego odpis poświadczony za zgodność z oryginałem, a więc dokument wiernie odzwierciedlający treść orzeczenia, w którym – w przypadku gdy postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym zostało zainicjowane wniesieniem skargi konstytucyjnej – znajduje się wskazanie co do imienia i nazwiska skarżącego. Organ wydający dany dziennik urzędowy nie może zatem dokonać anonimizacji ogłaszanego orzeczenia. Sam Trybunał Konstytucyjny także nie może tego zrobić przed przesłaniem odpisu, ponieważ według obowiązującego stanu prawnego prawo zastrzeżenia przez skarżącego nieujawniania jego danych osobowych może być realizowane tylko w odniesieniu do postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, które może zapaść w toku wstępnej kontroli skargi.

Obowiązkiem podmiotu wnoszącego skargę konstytucyjną jest wykazanie naruszenia jego konstytucyjnych praw i wolności na tle zaistniałego stanu faktycznego, co powoduje konieczność dołączenia do skargi konstytucyjnej ostatecznych rozstrzygnięć. Te ostatnie natomiast zawierają z reguły informacje dotyczące sfery prywatnej skarżącego, a niekiedy również tzw. dane wrażliwe. Materiały te są skrótowo opisywane w części historycznej uzasadnienia orzeczenia i – jako znajdujące się w aktach sprawy – podlegają stosownej ochronie, przewidzianej zarówno w *ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przez Trybunałem Konstytucyjnym*, jak i *ustawie z dnia 6 września 2001 r. ustawy o dostępie do informacji publicznej*. Niemniej skuteczność tej ochrony może zostać podważona przez ogłoszenie w dzienniku urzędowym orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego co do meritum sprawy z podaniem pełnych personaliów osoby fizycznej wnoszącej skargę konstytucyjną. W czasach rozwoju technologicznego, zwłaszcza wobec łatwości pozyskiwania i wymiany informacji w Internecie, możliwe jest bowiem powiązanie danych osobowych ujawnionych w dzienniku urzędowym z informacjami pochodzącymi z innych źródeł. To z kolei godzi w konstytucyjne prawo do prywatności.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomenduje się projekt *ustawy o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym*, w którym proponuje się, aby:

- skarżący mógł zastrzec w skardze konstytucyjnej nieujawnianie jego danych osobowych w orzeczeniu publikowanym w zbiorze *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego*, jego uzasadnieniu i zdaniu odrębnym, jak również w orzeczeniu ogłaszanym w dzienniku urzędowym (art. 2 pkt 1 projektu);
- Prezes Trybunału Konstytucyjnego – zarządzając ogłoszenie orzeczenia – informował organ wydający dziennik urzędowy o zastrzeżeniu przez skarżącego nieujawniania jego danych osobowych w orzeczeniu ogłaszanym w dzienniku urzędowym (art. 2 pkt 3 lit. c projektu);
- organ wydający dziennik urzędowy, po otrzymaniu wyżej wskazanej informacji, miał obowiązek dokonania anonimizacji orzeczenia przed jego ogłoszeniem (art. 1 pkt 2 lit. b projektu).

Ponadto w projekcie proponuje się usunięcie błędów językowych (art. 1 pkt 1, 2 lit. a i 3 projektu) oraz usterek redakcyjnych (art. 2 pkt 2 i 3 lit. a i b projektu).

Oczekuje się, że efektem wejścia w życie projektowanej ustawy będzie zapewnienie spójności systemu prawnego oraz zagwarantowanie prawa do prywatności i autonomii informacyjnej skarżących (art. 47 i art. 51 ust. 2 Konstytucji).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie zachodzi konieczność analizy rozwiązań obowiązujących w innych krajach UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.													
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie										
podmiot wnoszący skargę konstytucyjną			będzie mógł zastrzec nieujawnianie jego danych osobowych orzeczeniu publikowanym w zbiorze <i>Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego</i> , jego uzasadnieniu i zdaniu odrębnym, jak również w orzeczeniu ogłaszanym w dzienniku urzędowym										
Prezes Trybunału Konstytucyjnego			obowiązek poinformowania organu wydającego dziennik urzędowy o zastrzeżeniu przez podmiot wnoszący skargę konstytucyjną nieujawniania jego danych osobowych										
organ wydający dziennik urzędowy			obowiązek dokonania anonimizacji orzeczenia poprzez zastąpienie imienia i nazwiska skarżącego inicjałami										
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.													
6. Wpływ na sektor finansów publicznych.													
(ceny stałe z 2021 r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Brak wpływu na sektor finansów publicznych.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0					
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0					
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu na rodzinę i sektor gospodarstw domowych. Projektowana ustawa będzie <u>pozytywnie</u> oddziaływała na obywatela, który wniesie skargę konstytucyjną, ponieważ będzie mógł zastrzec nieujawnianie jego danych osobowych nie tylko – jak dotychczas – w ewentualnym postanowieniu o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, ale także w innym orzeczeniu, jego uzasadnieniu i zdaniu odrębnym, które są publikowane w zbiorze <i>Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego</i> oraz w orzeczeniu ogłaszanym w dzienniku urzędowym.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.													
Brak wpływu.													

9. Wpływ na rynek pracy.

Brak skutków.

10. Wpływ na pozostałe obszary. środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne: demografia
 mienie państwowe informatyzacja
 zdrowie

Brak wpływu.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Przepisy projektowanej ustawy wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie zachodzi konieczność ewaluacji efektów projektu ustawy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Brak.

.....

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu

.....